

Södertörns överförmyndarnämnd

Årsredovisning 2023

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Viktiga händelser.....	3
3. Ansvarsområde.....	3
4. Uppföljning av mål från överförmyndarnämndens Strategi och budget.....	3
4.1 Erbjudna snabb och korrekt service till ställföreträdare	3
4.2 Nämnden ska utöva tillsyn på ett snabbt och rättssäkert sätt.....	5
4.3 Ställföreträdare ska delta i utbildning i ekonomi och redovisning	5
4.4 Erbjudna ställföreträdare möjligheten att kommunicera med överförmyndarnämnden via e-tjänster.....	6
5. Viktiga frågor under 2023.....	6
5.1 Digitalisering.....	6
5.2 Utbildningar till ställföreträdare.....	6
5.3 Resultat från arbetsplatsundersökningen 2023.....	7
5.3 Främja arbetshälsa hos medarbetare.....	7
6. Ekonomiskt resultat 2023.....	8

1. Sammanfattning

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltare. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Under 2023 har granskningen genomförts snabbare än under något föregående år.

Nämndens budgetram var 30,9 mnkr. Verksamhetens underliggande resultat för året visat på ett överskott om 1,7 mnkr. Resultatet balanseras över till 2024 och ger nettoresultat noll.

2. Viktiga händelser

Fler e-tjänster har driftsatts. Intresseanmälningar för nya uppdrag som ställföreträdare sker nu enbart via e-tjänst.

Från att under pandemin utbilda nya ställföreträdare på distans har nämnden återigen börjat utbilda på plats. 9 utbildningar för nya ställföreträdare på har genomförts under 2023.

3. Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltare. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Överförmyndarnämndens verksamhet styrs av lag. Tillämpliga bestämmelser är bland annat föräldrabalken (1949:381), förmyndarskapsförordningen (1995:379), lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och förvaltningslagen (1986:223).

4. Uppföljning av mål från överförmyndarnämndens Strategi och budget

Måluppfyllelsen har bedömts med utgångspunkt i resultaten av de indikatorer som har följts upp. De mål där status anges är mål med resultatindikatorer från överförmyndarnämndens Strategi och budget för 2023. Därefter berörs andra viktiga frågor som överförmyndarnämnden arbetat med under 2023.

4.1 Erbjudna snabb och korrekt service till ställföreträdare

Överförmyndarnämnden eftersträvar att ha hög tillgänglighet och erbjuda bra service. Det övergripande målet med överförmyndarnämndens verksamhet är att huvudmännen ska möta ställföreträdare som förmår ta tillvara deras intressen på ett korrekt sätt. På motsvarande sätt ska ställföreträdarna uppfatta den service och de kontakter de har med överförmyndarnämnden som snabb, korrekt och rättssäker.

Mål 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Bättre än 3,3	3,3	3,2	3,3	3,4	3,3	3,3

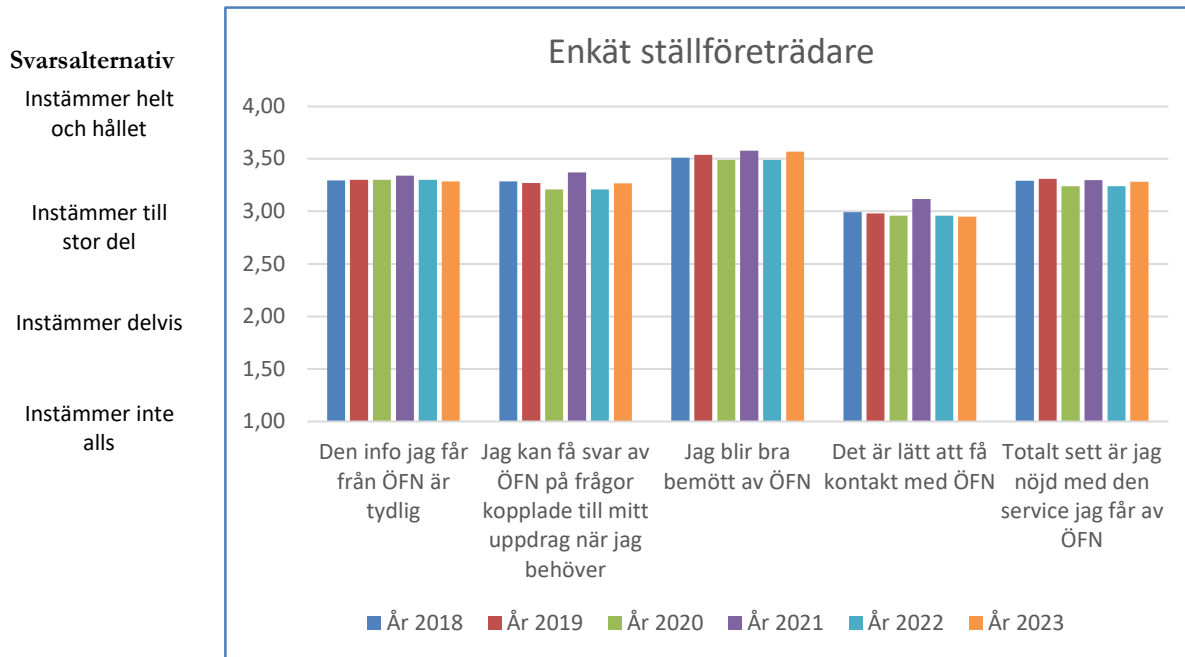
Status: Inte uppfyllt

Kommentar

En enkät till de 270 gode män och förvaltare som har fler än 1 uppdrag per person skickades ut under hösten 2023. Dessa ställföreträdare har i snitt 4,9 uppdrag per person och urvalet täcker 1332 uppdrag. Enkäten besvarades av 105 ställföreträdare vilket motsvarar en svarsfrekvens på ca: 39 % vilket är högre än föregående då enkäten besvarades av 25 % och inte riktade sig specifikt till de med fler än 1 uppdrag.

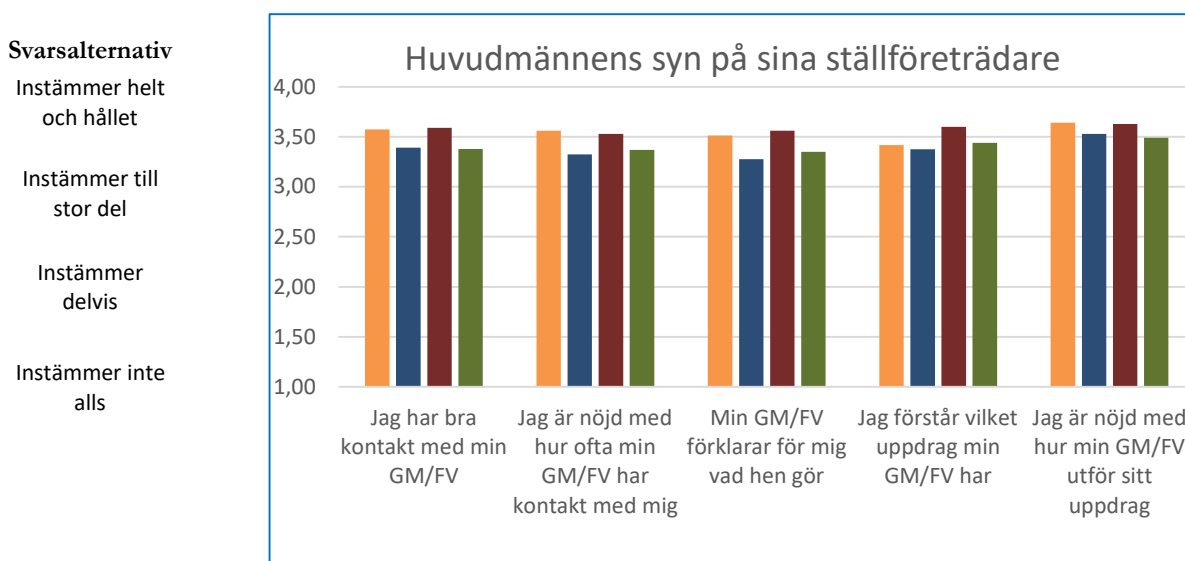
Fem frågor kopplar till hur nöjda ställföreträdarna är med överförmyndarnämndens tillgänglighet och service. Målvärde för ett snitt på frågorna är bättre än 3,3 och utfallet är 3,3 (avrundat från 3,271) vilket gör att målet inte är uppfyllt. Utfallet fluktuerar år från år men för ett och samma år är förändringen genomgående densamma för samtliga frågor. Det finns inte tillgängliga data som för närvarande kan förklara varför fluktuationen förekommer. Svaren från 2023 visar att ställföreträdarna är särskilt nöjda med överförmyndarnämndens bemötande och minst nöjda med hur lätt det är att få kontakt med överförmyndarnämnden. Svaren går från värde 1 som motsvarar svaret ”Instämmer inte alls” till 4 som motsvarar svaret ”Instämmer helt och hållet” och visas i tabell 1.

Tabell 1

Ytterligare en enkät har under hösten 2023 skickats ut till huvudmän. Enkäten skickades ut till 500 huvudmän och bevarades till besvarades av 169 vilket ger en svarsfrekvens på 34 %. Fem frågor kopplar till hur nöjda huvudmännen är med sina ställföreträdare. I tabell 2 benämns ställföreträdarna GM/FV vilket står för gode män och förvaltare. Genomsnittet av svaren är 3,38 vilket tyder på att huvudmännen är relativt nöjda med sin ställföreträdare. Som synes fluktuerar även svaren från huvudmännen år från år och för ett och samma år är förändringen genomgående densamma för samtliga frågor. Det finns inte tillgängliga data som för närvarande kan förklara varför fluktuationen förekommer.

Tabell 2

4.2 Nämnden ska utöva tillsyn på ett snabbt och rättssäkert sätt

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Målet för granskningen 2023 var att 75 % av alla årsräkningar skulle ha granskats för den 1 juli och 99 % före den 1 november.

Status: Delvis uppfyllt

Kommentar

Utfallet blev 82,6 % respektive 98,1 % vilket gör att det första målet nås med marginal och det andra målet missas med 0,9 procentenheter eller 22 årsräkningar av totalt 2155. För den övervägande majoriteten av ställföreträdare är granskningstakten nu bra.

Inför 2024 kommer justeringar i processen av hur de sista 10 procenten av samtliga årsräkningar ska granskas. Syftet är att optimera granskningstakten för de årsräkningar som uppvisar stora brister.

Andel granskade årsräkningar	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Januari - juni	75 %	82,6 %	70,4 %	46,1 %
Januari - oktober	99 %	98,1 %	96,9 %	87,7 %

4.3 Ställföreträdare ska delta i utbildning i ekonomi och redovisning

De huvudmän som behöver hjälp är beroende av att överförmyndarnämnden rekryterar kvalificerade ställföreträdare som får adekvat stöd och erbjuds fortbildning i uppdragen. Därmed skapas bättre förutsättningar för ställföreträdare att tillvarata sina huvudmäns intressen. En central del i hur ställföreträdarna ska utföra uppdragen är att ha kontroll över huvudmannens ekonomi. Överförmyndarnämnden erbjuder utbildning i ekonomi och redovisning som genomförs i nära anslutning till att ställföreträdarens första uppdrag startar. Målet för 2023 var att över 100 ställföreträdare skulle delta på utbildningar. En inbjudan skickas ut till samtliga 143 nya ställföreträdare varav 79 deltog.

Status: Inte uppfyllt

Kommentar

Utfallet är lägre än målet. Det är önskvärt att alla som bjuds in till utbildning kommer. Utbildningen är frivillig och överförmyndaren har i och med det inte någon direkt styrning av antalet deltagare.

Antal ställföreträdare som deltagit på utbildning	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfall 2023
	Fler än 100	79	125

4.4 Erbjudna ställföreträdare möjligheten att kommunicera med överförmyndarnämnden via e-tjänster

Överförmyndarnämnden strävar efter att erbjuda ställföreträdare möjlighet att via e-tjänster kommunicera med överförmyndarnämnden. De förväntade vinsterna är flera. Dels minskar pappersåtgången till noll vid en helt digital kommunikation. Ytterligare vinster internt hos överförmyndarnämnden sker genom att ärenden registreras automatiskt och handläggs digitalt. Målet för 2023 var att fler än 400 kontakter skulle ske via e-tjänster. Utfallet blev 974 vilket innebär att målet är uppfyllt.

Antal kontakter som sker via en e-tjänst	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfall 2022
	Fler än 400	974	383

Status: Uppfylld

Kommentar

De e-tjänster som nu driftsatts är de som handlar om att kunna redovisa uppdragen i årsräkningar, sluträkningar, redogörelser för uppdrag för ensamkommande barn samt intresseanmälningar för nya ställföreträdare. Ytterligare e-tjänster kommer att driftsättas under 2024.

5. Viktiga frågor under 2023

5.1 Digitalisering

Målet med en helt digital ärendeprocess är en säkrare, snabbare och effektivare handläggning som också underlättar distansarbete. Överförmyndarverksamheten genererar historiskt sett ett stort antal pappersdokument, såväl inkommande som utgående. Omfattningen av handlingar som hanteras i fysisk form är ett administrativt extremt tidsödande arbetsmoment och inriktningen är att gallra dess dokument så snart handlingen är digitaliserad

5.2 Utbildningar till ställföreträdare

Under pandemin begränsades överförmyndarnämndens möjlighet att genomföra utbildningar för ställföreträdare. Utbildningar som genomförs med fysiskt deltagande har visat sig var bättre än digitala. Det gäller åtminstone för målgruppen potentiella ställföreträdare. De digitala material (filmer m.m.) som överförmyndarnämnden tagit fram har kompletterats med utbildningar på plats. Under 2023 har 9 tillfällen med utbildning i på plats genomförts. 23 utbildningstillfällen är inplanerade under 2024.

5.3 Resultat från arbetsplatsundersökningen 2023

Frågorna i 2023 års arbetsplatsundersökning har förändrats. Tre frågor har tagits bort och fyra har tillkommit. En jämförelse med föregående års resultat kan därför inte göras. Resultatet 2023 för ÖFN ligger något lägre än för KSF och kommunen som helhet. Eftersom underlaget bara är svar från 17 personer får också enskilda svar stor påverkan vilket gör att det är svårt att dra slutsatser på gruppnivå. Svaren ska analyseras av enheten för att hitta möjligheter att förbättra resultatet.

Värden för överförmyndarnämnden, kommunstyrelseförvaltningen och kommunen som helhet visas i tabell 3 där ett högre värde är bättre.

Tabell 3

APU 2023	ÖFN	KSF	Haninge
Motivation	3,8	4,3	4,1
Ledarskap	4,1	4,2	4,1
Styrning	4,1	4,0	4,2
Tydliga uppdrag och mål	3,9	4,0	4,0
Utveckling och resultat	4,0	4,0	3,9
Samarbete och stöd	3,6	4,3	4,2
Arbetsbelastning och arbetstid	4,2	4,1	3,7
Hot och våld	3,4	3,8	4,0
Totalt medelvärde	4,0	4,1	4,0

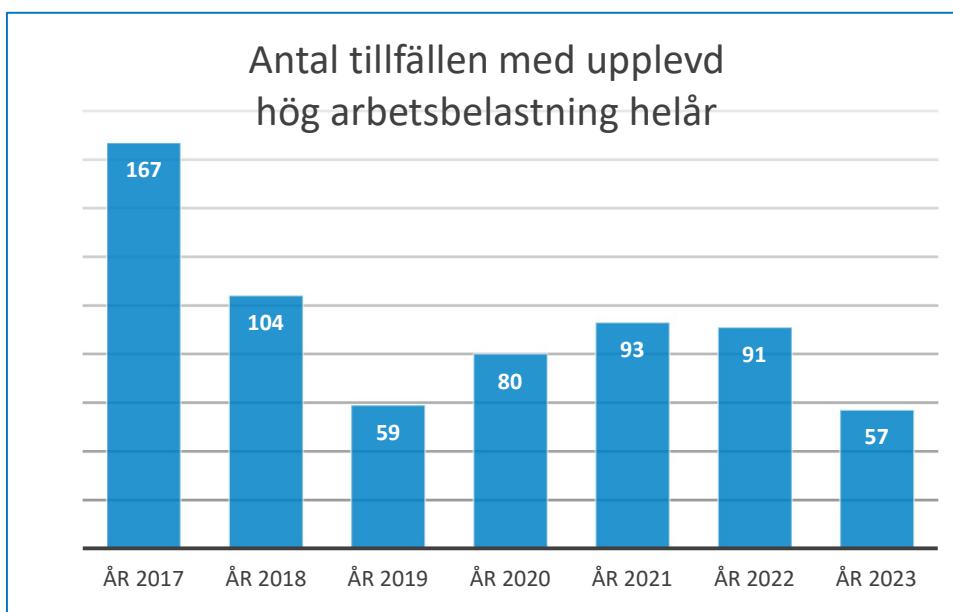
5.3 Främja arbetshälsa hos medarbetare

Varje vecka håller verksamheten gemensamma uppföljningsmöten där en av punkterna är upplevd arbetsbelastning. Medarbetarna skattar själva sin subjektiva arbetsbelastning. Syftet är att senast inom 1 vecka fånga upp risker för överbelastning hos enskilda medarbetare och vidta relevanta åtgärder som att exempelvis omfördela arbetsuppgifter, diskutera och optimera arbetsmetoder eller genom samtal med chef sätta rätt nivå på förväntad arbetsprestation. Målet är att förhindra att enskilda medarbetare arbetar med för hög subjektiv arbetsbelastning annat än under enstaka dagar och att fördela lasten på alla medarbetare. Arbetssättet är accepterat och uppskattat.

Antal tillfällen, redovisat i veckor, då enskilda medarbetare upplevt hög subjektiv arbetsbelastning åren 2017 - 2023 visas i tabell 4. Lägre värde är bättre men eftersom verksamheten har som mål att ha en mycket hög produktivitet är det oundvikligt att enskilda medarbetare under vissa perioder upplever arbetsbelastningen som hög.

Verksamhetens arbetssätt är nu helt anpassat till distansarbete. Två dagar per vecka bedrivs arbetet på kontoret och under övriga dagar finns valet att arbeta på distans.

Tabell 4

Sjukfrånvaron ligger under 1 %.

6. Ekonomiskt resultat 2023

Nämndens budgetram 2023 var 30,9 mnkr. Verksamhetens underliggande resultat för året visat på ett överskott om 1,7 mnkr. Resultatet balanseras över till 2024 och ger nettoresultat noll.

Orsaken till avvikelsen är att andelen huvudmän som har inkomster över 2,65 prisbasbelopp och därför betalar ställföreträdarnas arvode är högre än under tidigare år. Överförmyndarnämndens kostnader sjunker i samma omfattning.

Budget för 2024 är 30,0 mnkr.

Tabell 5

Ekonomi, mnkr	Bokslut 2021	Budget 2023	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	28,2	30,9	30,9
Verksamhetens kostnader	28,2	30,9	30,9
Nettokostnad*		0	0
Resultat	0	0	0

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige